

ABLAKFELÚJÍTÁS NŐI SZEMMEL

Teimel Alexandra

Amikor az otthonunkról van szó, kétségkívül az egyik legnehezebb döntés: cseréltessük-e az ablakokat, vagy javíttassuk inkább. Mindegyik meglehetősen költséges multság, bár a javítás talán még mindig kedvezőbb, amennyiben nem eget rengető restaurálásról van szó.

Márpedig a jelenlegi körülmények figyelembevételével – energiaáremelkedések, megszorítások stb. – mindenképpen figyelembe kell venni egy jó szakember tanácsát. A hangszigetelés, hőszigetelés, energiamegtakarítás szempontjából sem mindegy, hogy jól működő nyílászáróink vannak, vagy nagyszüleink házi praktikáival próbáljuk bent tartani a lakásból kisurruló meleget. Így hát Szabó László festő és épületasztalos mesterhez fordultunk segítségül, aki egy rövid mustra után fel is vázolta a több mint két évtizeddel ezelőtt épült házunk fa nyílászáróinak javítási lehetőségeit.

– Menthető vagy nem? – kérdeztem, miután laikusként csak a homlokzati oldalon a kopott, szürkült fakereteket láttam. A nyílászárók kilincsei még jól működtek, a fűtésszámla sem emelkedett az elmúlt fűtési szezonban, s nem éreztük huzatosnak a helyiségeket. A külsőn azonban már egy ideje sok kívánni valót hagyott maga után, az időjárásnak kitett felület jócskán javításra szorult.

– Ezek a hőszigetelő modern fa ablakok, melyek hőszigetelő üveggel és gumi tömítéssel vannak ellátva, a működésüket tekintve még elég jó állapotban vannak, tehát nem indokolt a csere, de valóban egy kis restaurálás ráfér a nyílászárókra – nyugtatott meg a szakember. – Tudjuk jól, hogy a fa évszázadok óta a legkedveltebb építőanyagok egyike. Mindig a természetes környezet hangulatát kelti, sajátos

karaktert kölcsönöz az otthonunknak. Azért, hogy hosszú ideig szép maradjon és a feladatát is megfelelően ellássa, rendszeres ápolásra, karbantartásra van szüksége, főleg, ha nyílászáró szerepét tölti be.

– *Milyen jelekre kell figyelnünk, amelyek arra utalnak, hogy javításra szorul már az ablak?*

– Ha nehezen vagy egyáltalán nem nyílik. Amikor a kilincs nem stabil, esetleg körbe elforog. Akad, szorul, nyikorog a nyílászáró. Amikor a bukó vagy nyíló funkciója nem működik, vagy egyszerre bukik és nyílik. Ha rosszul szigetel, akkor úgy érezzük, mintha huzat lenne a szobában és a kinti zaj is jobban beszűrődik. Ha eltört

az ablakvasalat, a zsanér vagy a kilincs. Ám akkor is segítségre van szükség, ha úgy kell beemelni a helyére, azért, hogy megfelelően záródjon. Probléma az is, amikor a hőszigetelő üveg két rétege között pára vagy por jelentkezik, ha esetleg befolyik az esővíz, beázik az ablak, mert a párkány és vízvető nem tölti be funkcióját.

– *Gondolom az sem mindegy a javítás során, hogy milyen típusú, mely időszaktól származó ablakról van szó?*

– Persze az sem mindegy, hogy hagyományos, régi, egyrétegű ablakról, vagy modern, hőszigetelő üveggel ellátott nyílászárókról beszélünk. A régiek közül mindenképpen említsük meg a pallótokos megoldást. Ez már többnyi-

re csak műemléképületekben található, hiszen az 1900-as évekig alkalmazták. Az jellemzi ezeket, hogy a duplaszárnyak ellentétesen nyílnak (belső befelé, külső kifelé). De ugyancsak elavult a kapcsolt gerébtokos, amelyekből még a 80-as években is használtak az építkezések során. Spalettával vagy redőnnyel látták el. A régi polgári lakásokon láthatunk ma is mélybéléses, filungos parapetszegélyekkel készült ablakokat, ajtókat. Említsük meg még a Tessauer nyílászárókat (jelentése: egyesített szárnyú ablak, mert a külső és belső szárny zsanérral és csavarral egymáshoz rögzített), amelyek a 20-as években épült lakóházak fő építőelemeinek számítottak. Jellemzője, hogy használat során a két szárny egyszerre

korszerű ajtók, ablakok már rejtett vasalattal rendelkeznek, ami az úgynevezett falcba van beépítve. Tulajdonképpen úgy működik, mint egy gép, amely több alkatrészből áll, s ezek bármelyikének a hibája a nyílászáró pontatlan, helytelen működését okozza. Aztán nagyon fontos a megfelelő szigetelés is. Erre is számos lehetőség van a gumi csíkos megoldástól a svéd bema-rásos technológiáig.

– *Ez alatt mit is értünk pontosan?*

– Egy hézagmérő anyaggal (gyurma) meghatározzuk a szigetelőanyag méretét. Ezután egy felsőmarógéppel kialakítjuk a szigetelőprofil helyét (7-8 mm mély és 3 mm széles horony keletkezik). Majd egy speciális kézi behengerlő használatával a szigetelőanyagot

lő munkáját. Magam is erre törekszem és nagyon hálásak ezért az ügyfelek.

– Az biztos, én is – summázom azonnal. Egyben köszönöm, hogy másnap már az ablakfelújításhoz szükséges felszereléssel tér vissza.

– Elég lesz felfrissíteni a festést – közli határozottan, én pedig elégedett vagyok, mert ezek szerint jól bántunk húsz éven keresztül a fa ablakainkkal.

– Belülről valóban egész jó állapotban vannak, az északi oldalon fekvők külső részei igényelnek nagyobb törődést – mondja, s miközben nekilat a munkának, előtte pontról pontra elmeséli – mint egy jó fogorvos –, mi is történtik valójában. – Eltávolítottam a régi, szinte már eltörő gumitömítést. Átcsiszolom a felületeket, egy-két helyen fagittal pótlom a hiányzó darabokat. Ezután kap egy alapozó réteget, majd hagyjuk egy napot, hadd száradjon. Utána átcsiszolom újra, hogy teljesen sima legyen a felület, s javítom még az esetleges javítani valókat, majd megcsiszolom és az alapozóval újra átkenem. Egy nap száradás után rákerül a matt vagy fényes zománccfesték egy rétegben. A száradási idő elteltével jöhet rá az új szigetelő gumitömítés. A legjobb időpontot választottátok, mert kora nyáron, illetve kora ősszel már nincs túl meleg vagy hideg. Az ablakkeretek felújítására a nappali 15–20 fok közötti hőmérséklet az ideális, valamint, ha éjszaka sem süllyed 10 fok alá (minden fokkal, ami ennél kevesebb, a száradási idő kb. egy nappal növekszik). Nyilván nem kedvező az esős időjárás sem, de a nagyon erős közvetlen napsütés sem pozitívan befolyásolja a száradási folyamatot – fűzi hozzá.

Áldom az eget a szép időért, mert így minden mehet a maga „száradási” útján és csak 3-4 napig tart a csatátér a lakásban. Kérdezem, hogy tudok-e segíteni, de a munkálatokat megelőző pakoláson kívül egyelőre nincs más dolgom, esetleg főzök egy finom kávé. És persze figyelek, mert azt mondja, ha nagyon összpontosítok, legközelebb mindezt már magam is megcsinálhatom. Persze érzek némi iróniát a régi ismeretségünknek köszönhető megjegyzésen, de mindenesetre nyitva tartom a szemem, mert ki tudja, húsz év múlva lehet, hogy valóban magunknak (magunkon is) kell már a restaurálást elvégezni... ■

nyílik. Sajnos, a tisztításhoz szét kellett csavarozni, ami nem éppen előnyös tulajdonság. Kedvező viszont, hogy mivel a két ablakszárny között légrés van, nem párasodik be a szárnyköz. Szóval, ezen „matuzsálemek” javítása elsősorban asztalosipari szakmunka (gyalulás, passzítás stb.), ám ha komolyabb probléma merül fel, akkor érdemesebb a cserében gondolkodni. Bár ugyancsak nagy költséggel jár az eredetinek megfelelő formai kivitelezés, újragyártás – főleg, ha műemléképületről beszélünk.

– *Mi a helyzet a modern nyílászárókkal?*

– A modern, kétrétegű, hőszigetelő üveges szerkezetek javítása alapján véve gépészeti szerelés. Hiszen ezek a

nyílászáró horonyba tesszük. Mivel a záródásnál a szigetelőanyag összepréselődik, minimális erő kell a záráshoz. A profil pedig tökéletesen felveszi a rés formáját, így a tömítés hatékonyan látja el feladatát. Röviden így tudnám összefoglalni, de kollégáim, akik ki-mondottan a nyílászárók szigetelésére specializálódtak, valóban sokat tudnak ebben segíteni. Egy dolog azonban biztos: a nyílászáró profilok, valamint a hozzájuk tartozó különböző vasalatok sokszínűsége már egy átfogó ismeretekkel rendelkező szakembert kíván, aki nem csak a műszaki megoldásokkal van tisztában, de azt is tudja, mit, hol, mennyiért lehet beszerezni, hiszen ezzel is nagyon megkönnyíti a megrende-